

הטעם אמר רבי יוחנן דהיינו דאהני דאיכא סבי בבבל אף דכתיב למען ירבו ומיכם על האדמה, משום דמקדמי ומחשכי לבי כנישתא, שטעם אריכת הימים בארץ ישראל, משום שידוע שהסטרא אחרא נקראת מות, והקב"ה הוא מקור החיים כמ"ש כי עמך מקור חיים, באורך נראה אור, ולכן בא"י ששם משכן השכינה, וא"י לא ניתן תחת שרי מעלה, כי אם ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה, ולכן שם זוכין לאריכת ימים, וכן בחו"ל בבתי כנסיות ששם הקב"ה מצוי: (י) והנה מי שאינו מתפלל בבה"כ מפסיד, גם בשעת מיתתו. כי מיכאל

כה"ג מקריב נשמות של צדיקים למעלה, וזה הפירוש ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון, שיש מפרשים ואשי ישראל חוזר למעלה, והשב את העבודה ואשי ישראל, שהרי בזה"ז אין אישים ולא נוחחים, וי"א שאשי ישראל חוזר למטה, ואשי ישראל ותפלתם, שגם עתה יש אשי ישראל, והם נשמות הצדיקים שמקריב מיכאל כה"ג, ואמרתי שלכך דבוק אשי ישראל ותפלתם שאם מתקבלת תפלתם דהיינו שהתפללו בבה"כ, שאין תפלתו של אדם נשמעת אלא בבה"כ, אז גם אשי ישראל מתקבלים, אבל מי שלא התפלל בבה"כ אין תפלתו מתקבלת, וגם אינו עולה אשה לה' אחרי מותו, והטעם נלענ"ד שהרי כל חו"ל מלא קליפות, ואיך תעלה נשמתו למעלה, והרי יש לה אורבים בדרך, אלא שהנשמה כבר רגילה בכל יום דרך הילוכה לבה"כ, וכבר כל ימי חייה קידשה הדרך הוזה בהילוך של מצוה, ודרך הוזה אחר מותה באה לבית הכנסת, ושם שער השמים לעלות למעלה, ואז מתקבלת לקרבן אשה לה', ע"י מיכאל כה"ג, ואז מתחילה גם שחיטתה אינה ע"י הס"ס דסכין פגום שהרי תפסל מקרבן, אבל מי שאינו בא בשום פעם לבה"כ, גם אחרי מותו געו מעגלות הקדושה בפני נשמתו, והקליפות טורפות אותה. וגם מתחלה זביחתה ע"י הס"ס דסכין פגום ולכלבא איתמסר, וזה כיון דוד הע"ה הצילה מחרב נפשי, מיד כלב יחידתי, שזה תלוי בזה שאם תמות נפשו ע"י חרב של מלאך המות, שהוא בסכין פגום, ממילא שוב נפסלה מלהיות קרבן לה', ולכלבא איתמסר:

(יא) ובוזה נלע"ד טעם למה שאמרו חז"ל, יחיו מתוך גבלתי יקומון, יחיו מתוך אלו מתים שבא"י, גבלתי יקומון אלו מתים שבחו"ל, ומ"ט נקראו אלו גבלות משום שמיתתן ע"י הסם בסכין פגום:

ובוזה כבר אמרתי פעם א', פירוש הפסוק עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, ולא אותי קראת יעקב, כי יגעת בי ישראל, לא הבאת לי שה עולתיך וחבתיך לא כבדתי, כי ישראל נבראו להודות לשמו יתברך, ולא אותי קראת יעקב, שה עולתיך, שהתפילה היא במקום שה התמיד, לא הבאת לי למקומי, כי אם הנחתן בביתך, וחבתיך כאשר יגיעו זבחיך דהיינו שעת מיתה, לא כבדתי תהא הנחתן בביתך, וחבתיך כאשר יגיעו בזחיק דהיינו שעת מיתה, לא כבדתי תהא זביחתו ע"י הסם בסכין פגום, ולא יעלה לרית נוחח לכבוד שמו כנשמת הצדיקים: (יב) ואמרו בגמ' אמר הקב"ה כל העוסק בתורה ובגמ"ת, ומתפלל עם הציבור, מעלה אני עליו כאלו פדאני לי ולבניי מבין הישמעאלים, אכן מי שתורתו אומנתו א"צ בטל מלמודו לבוא לבה"כ, וכן מי שיש לו בית מדרשו קבוע בביתו, באופן שלומד שם כל היום, ואינו מבטל אינו מדבר שם דברי הבאי, ע"ז נאמר בגמ' דר' אמי ורבי אסי הוו מצלי ביני עמודי, אבל צריך להיות קבוע תורתו שם בלי ביטול, ובוזה אמרתי כונת דברי רנ"ל הלואי אותי